

Szemponatok a nemzetköziesítési stratégia elkészítéséhez

Az intézmény átfogó stratégiája és a nemzetköziesítési stratégia

Míg az intézmény nemzetköziesítése az oktatás és képzés minőségének javítását szolgálja, addig a nemzetköziesítési stratégia célja az, hogy maximalizálni tudjuk a nemzetközi kapcsolatokban, együttműködésekben rejlő lehetőségeket. Fontos szerepe a nemzetközi tevékenységek intézményi ismertségének erősítése, a részvétel támogatása is. A nemzetköziesítési stratégiának csakúgy, mint a többi részstratégiának, szervesen kell illeszkednie az intézmény átfogó, szakmai stratégiájához, függetlenül attól, hogy ezt önállóan vagy más intézményi dokumentum keretei között (pl. pedagógiai program) fogalmazták-e meg. A legjobb megoldás az, ha a nemzetköziesítési stratégia az intézmény átfogó stratégiájának része, hiszen így a nemzetközi megközelítés annak bármely elemében



érvényesülhet.

1. A nemzetköziesítési stratégia intézményi alapjai

Az általános intézményi stratégia, és minden más részstratégia (esélyegyenlőségi, nemzetköziesítési stb.) kiindulópontja az intézmény küldetésnyilatkozata és jövőképe, így ezeket érdemes először megfogalmazni, mielőtt hozzálátnak a stratégia megírásához.

1.1 A küldetésnyilatkozat

A stratégia kiindulópontja az intézmény küldetésnyilatkozata. A küldetésnyilatkozat az intézményi értékekre épül, és arra válaszol, hogy miért jött létre, miért létezik az intézmény. Olyan, tömören megfogalmazott, általában csak néhány mondatos nyilatkozat, amely képes irányt mutatni a mindennapi tevékenységek során, és egyben mozgósítani az érintetteket.

1.2 A jövőkép

A jövőkép egy kívánt, jövőbeni állapotot tükröz, azt összegzi, hogy milyen szeretne lenni az intézmény a jövőben. A küldetéshez hasonlóan feladata, hogy napi munkájuk tágabb összefüggéseit megvilágítva, inspirálja, motiválja az érintetteket. A küldetés és a jövőkép a külvilág felé is egyértelmű jelzés, úgy kell megfogalmazni, hogy segítsen a jövőbeni partnerek elérésében és figyelmének felkeltésében



2. A nemzetköziesítési stratégia megírása

2.1 Az intézmény működési környezetének feltérképezése

A nemzetköziesítés egy folyamat, amely során az intézmény jelen állapotából eljut egy kívánt, jövőbeni állapotba. Éppen ezért a nemzetköziesítési stratégia elkészítéséhez mindenképpen meg kell vizsgálni az intézmény kiinduló működési környezetét. Ez elengedhetetlen annak érdekében, hogy releváns célokat tudjunk később meghatározni, és a stratégiánk biztonsággal kalauzoljon a jelenből a kívánt jövő felé.

A működési környezet természetesen sokféleképpen vizsgálható, a lényeg, hogy az eredmény az intézmény igényeivel összhangban álljon, és jól szolgálja céljait. Az átláthatóság kedvéért csoportosíthatjuk is a meghatározó tényezőket, például aszerint, hogy az intézmény szolgáltat e számukra (klienscsoportok), vagy építkezik rájuk (erőforrások). Érdekes az egyes vizsgált területekhez kihívásokat is azonosítani, ezek segítenek majd bennünket a jövőképünk irányába mutató stratégiai célok megfogalmazásában. Ahhoz, hogy ennek a feladatnak megfeleljenek, nem elég megnevezni a működési környezetből fakadó kihívásokat, hanem elemezni is kell őket, ezért a küldetéssel és a jövőképpel ellentétben ezeket nagyobb terjedelemben, tényszerűen és árnyaltan kell bemutatni. Néhány terület, amelyet érdemes lehet megvizsgálni a stratégiaépítés kapcsán:



2.2 A stratégiai célok

Ha már tudjuk, hogy merre akarunk menni, milyen értékekre támaszkodhatunk, és melyek az előttünk álló legfontosabb kihívások, meg tudjuk határozni a stratégiai céljainkat is. A stratégiai célkitűzések átfogó, de jól megragadható, egy-két mondatban, tömören megfogalmazott célok, amelyek tehát az intézmény missziójára épülnek és a működési környezetének azonosított kihívásaira is válaszolnak.

Mint írtuk, a nemzetköziesítési stratégia célja, hogy képessé tegye az intézményt a nemzetköziesítésben rejlő lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázására a képzés színvonalának emelése érdekében. Ennek figyelembevételével bármilyen, a klienscsoportokra vagy az erőforrásokra vonatkozó, nemzetköziesítést szolgáló cél releváns lehet az intézmény kontextusától függően. Néhány terület, amelyhez stratégiai célok határozhatók meg a nemzetköziesítéssel összefüggésben:

- tudás import/export
- a képesítések nemzetköziesítése
- a tanulók felkészítése a munkaerőpiac igényeire
- az oktatás és képzés és a társadalom közötti kapcsolatok erősítése
- készségfejlesztés, tapasztalati tanulás
- az iskola nemzetközi pozícióinak erősítése olyan partnerségek által, melyeket a kölcsönös és fenntartható előnyök jellemeznek
- olyan intézményi kultúra fejlesztése, amely a nemzetköziesítésen alapszik
- a tanterv interkulturális dimenziójának erősítése a nemzetközi viszonylatban is versenyképes szaktudás érdekében...

2.3 Az akcióterv

A stratégiai célok általában átfogóak és hosszú távúak, így azokat az akciótervben több fejlesztési célra kell lebontani. A fejlesztési célok a szervezet működtetéséhez kapcsolódó rövid, közép- vagy hosszú távú célok, melyek a stratégiai célokból vezethetők le, azok megvalósításához járulnak hozzá. A fejlesztési célok megvalósítása során elért eredmények tehát lépésről-lépésre visznek közelebb bennünket a stratégiai céljaink, s velük a jövőképünk elérése felé. Az Erasmus+ programban az egyes projekteket az akciótervben meghatározott célok szolgálatába lehet állítani, s ezek a projektek egymásra épülve, összeadódva járulhatnak hozzá hosszú távon a stratégia sikeréhez. Néhány példa, melyek alapját képezhetik konkrét operatív céloknak:

- tantervfejlesztés; tananyagfejlesztés; szakok, kurzusok célzott fejlesztése; oktatási-képzési segédeszközök, képzési környezet fejlesztése, tesztelése és alkalmazása
- a mobilitások intézményi promóciója, minőségbiztosítása, elismerése
- a fenntarthatóság érdekében a nemzetközi kapcsolatok forrásainak diverzifikálása
- intézmény nemzetközi kapcsolatainak stratégiai (célokhoz kötött) bővítése/fejlesztése
- szervezeti tudás a nemzetköziesítésről, intézményi disszemináció erősítése, „nemzetköziesítés itthon”

- idegennyelvű honlap fejlesztés és más közösségi felületek, hálózatok használata, a nemzetköziesítésben használható technológiák megismerése, használatának támogatása
- helyi szervezetek nemzetközi kapcsolatainak felmérése, hasznosítása, együttműködési lehetőségek feltérképezése
- nemzetköziesítéshez kapcsolódó munkaformák, módszertan, menedzsment célzott fejlesztése (projektmenedzsment stb.)
- nemzetköziesítéshez kapcsolódó intézményi kompetenciák célzott fejlesztése (idegennyelv-tudás stb.)...

3. A nemzetköziesítési munkacsoport

Bár az intézményben bizonyára több munkatárs is foglalkozik rész- vagy akár teljes munkaidőben a nemzetközi kapcsolatokkal, a stratégia megtervezéséhez és megvalósításához egy nemzetköziesítési munkacsoportot célszerű létrehozni, amelyben az intézmény szereplői széles körben képviselve vannak. Ez a munkacsoport működik majd együtt az intézmény többi közösségével a stratégia megtervezése és megvalósítása során. A stratégiában érdemes lehet feltüntetni, hogy kik a munkacsoport tagjai, mi a beosztásuk, de azt is, hogy az egyes stratégiai célokkal összefüggésben mely konkrét intézményi közösséggel/közösségekkel működnek együtt.

Készült a Finn Nemzeti Oktatási Tanács és a Nemzetközi Mobilitás Központja (CIMO) „Strength from international cooperation” című kiadványának felhasználásával
